

ปัญหาการสอนสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมแบบประสม

004541

นางสาววิชรา คลายนาท

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2514

PROBLEMS OF TEACHING SOCIAL STUDIES IN LOWER COMPREHENSIVE
SECONDARY SCHOOLS

Miss Wachara Klainatorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1971

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

คุณกฤษณ์... ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย รองศาสตราจารย์ คุณหญิงอัมใจ วุฒิกุล

ปรากฏว่า ครูสังคมศึกษาได้ทำการสอนและได้ประเมินผลทุกบทเรียนตามหลักสูตรสังคมศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมแบบประสม วัตถุประสงค์ของการสอนสังคมศึกษา และวัตถุประสงค์ของแต่ละวิชาในหมวดสังคมศึกษา นอกจากวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการส่งเสริมความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ และส่งเสริมการใช้วิจารณ์ของนักเรียน ซึ่งครูไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ข้อนี้ได้ทุกบทเรียน สำหรับนักเรียนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์ในการเรียนสังคมศึกษา คือมีความเข้าใจเพื่อนมนุษย์และสังคม ซึ่งตรงกับเป้าหมายสำคัญของการสอนสังคมศึกษา ขอเสนอแนะสำหรับโครงการพัฒนา มัธยมศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสมแบบ ๑ คือ ควรเร่งปรับปรุงปริมาณและคุณภาพของแบบเรียนสังคมศึกษา และจัดหาอุปกรณ์การสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนให้เพียงพอ ควรตั้งวัตถุประสงค์ของการสอนสังคมศึกษาอย่างแน่ชัด และควรปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรสังคมศึกษาให้สนองต่อความต้องการและระดับวุฒิภาวะของนักเรียน สำหรับกระทรวงศึกษาธิการควรร่วมมือกับสถาบันผลิตครูในการผลิตครูสังคมศึกษาให้มีปริมาณและคุณภาพเพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียนมัธยมแบบประสม หน่วยงานพิเศษกรมวิสามัญศึกษา ควรจัดประชุมครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมแบบประสมเพื่ออบรมและชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร วิธีการสอนสังคมศึกษา และนโยบายของโครงการพัฒนา มัธยมศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสมแบบ ๑

2

THESIS TITLE   PROBLEMS OF TEACHING SOCIAL STUDIES IN
                              LOWER COMPREHENSIVE SECONDARY SCHOOLS.

NAME   MISS WACHARA KLAINATORN

DEPARTMENT   SECONDARY EDUCATION

ACADEMIC YEAR   1970

ABSTRACT

The purpose of this research was to study problems of teaching and learning Social Studies in lower Comprehensive Secondary Schools, in which the educational objectives are different from those of other Secondary Schools. The Social Studies curriculum, used in Comprehensive Schools, was the new plan for Thai Secondary Education. This research attempted to present information in order to improve the curriculum, Social Studies textbooks, the background of teaching and learning Social Studies, and also to reach the goal of the Program for Improvement of Secondary Education in Comprehensive Schools Project. The subjects were 60 teachers and 260 students in Mathayom-Suksa 1 - 3. They were from 9 schools in the Program for Improvement of Secondary Education in Comprehensive Schools Project. Those were the schools in the first year and the second year project (1967 - 1968). The collected data was analysed in percentages, average percentages and tested the hypothesis of the objectives of Social Studies. The result was that: ~~most~~ of the teachers were not clear about the educational planning for the Comprehensive Schools in terms of their curriculum. In addition, they did not exactly understand textbooks and the ~~methods~~ of evaluation. The main problems were the unsuitable contents of every Social Studies subject, especially, the contents of Civic courses; and the shortage of Social Studies textbooks and audio-visual aids. As for teachers' opinions, they desired to teach Social Studies courses according to their aptitudes and their abilities instead of teaching all of those that they had ever covered. However the teachers

could teach and evaluate every topic in Social Studies curriculum. Above all, they succeeded in reaching the educational objectives of Comprehensive Schools, the objectives of Social Studies and the objective of each Social Studies subject. The only thing that they could not manage was the objective of developing the students' critical faculties. As for students' opinions, Social Studies helped them to succeed in understanding and promoting human relationships in society. This was the main purpose of teaching Social Studies.

As for the suggestions: Program for Improvement of Secondary Education in Comprehensive Schools Project ought to improve the qualities and the quantities of Social Studies textbooks and provide more audio-visual aids for Social Studies. The objectives of Social Studies should be clearer and more constant. The contents should be suitable to students' needs and maturity. The Ministry of Education ought to co-operate with the Colleges of Education in providing the qualified Social Studies teachers suitable for Comprehensive Schools. The supervisors of the Secondary Education Department ought to help Social Studies teachers by holding more conferences to help teachers' professional abilities. Besides, they should demonstrate to the teachers the value of curriculum planning, the different methods of teaching Social Studies and the aims of the policy of Program for Improvement of Secondary Education in Comprehensive Schools Project.

กิติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จได้ด้วยดีเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูง จากศาสตราจารย์ ดร.จรรยาทัศน์ พุกกะมาน รองศาสตราจารย์ คุณหญิงอิมใจ วุฒิกุล อาจารย์ไกรวิชิต ตันติเมธ โดยเฉพาอย่างยิ่งรองศาสตราจารย์ คุณหญิงอิมใจ วุฒิกุล ไค้กรุณารับเป็นผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำแนะนำเอาใจใส่เป็นอย่างดี ตลอดมา นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ใหญ่ อาจารย์หัวหน้าสายสังคม ศึกษา และอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวก แก่ผู้วิจัยในการรวบรวมข้อมูลมาประกอบการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ที่ได้รับ จึงขอกราบขอบพระคุณ และขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย.

วัชรา คลายนาท

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ญ
บท	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
งานค้นคว้าเขียนและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง	11
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	28
ขอบเขตของการวิจัย	28
ความจำกัดของการวิจัย	28
คุณค่าของการวิจัย	29
วิธีดำเนินการวิจัย	29
คำจำกัดความ	30
2: วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	31
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
4. สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	134
บรรณานุกรม	153
ภาคผนวก	155
ประวัติการศึกษา	212

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑. วิชาเอกและวิชาโทที่ครูสังคัมศึกษาเลือกเรียนในระหว่างศึกษา ในสถาบันฝึกหัดครู	๔๐
๒. เหตุผลของครูในการสอนสังคัมศึกษา	๔๑
๓. ตำแหน่งหน้าที่อื่นของครูสังคัมศึกษานอกเหนือไปจากการสอน ..	๔๒
๔. ความรู้เกี่ยวกับโครงการมัธยมแบบประสมก่อนปฏิบัติงานการสอน ของครูสังคัมศึกษา	๔๓
๕. ความรู้เกี่ยวกับโครงการมัธยมแบบประสมในปัจจุบันของครูสังคัม ศึกษา	๔๔
๖. อาคารสถานที่ที่ประกอบการสอนสังคัมศึกษา	๔๕
๗. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพของห้องสมุดของนัก เรียน	๔๖
๘. หนังสือที่ครูสังคัมศึกษาใช้ประกอบการสอน	๔๗
๙. วัตถุประสงค์ในการสอนสังคัมศึกษา	๔๘
๑๐. วัตถุประสงค์ของวิชาประวัติศาสตร์	๕๑
๑๑. วัตถุประสงค์ของวิชาภูมิศาสตร์	๕๓
๑๒. วัตถุประสงค์ของวิชาหน้าที่พลเมือง	๕๔
๑๓. วัตถุประสงค์ของวิชาศีลธรรม	๕๕
๑๔. ปัญหาหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง	๕๗
๑๕. ปัญหาหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาศีลธรรม	๕๘
๑๖. ปัญหาหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาภูมิศาสตร์บังคับ (ภูมิศาสตร์ ๑๐; ๒๐, และ๓๐)	๖๑
๑๗. ปัญหาหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาประวัติศาสตร์บังคับ (ประวัติศาสตร์ ๑๐, ๒๐, และ๓๐)	๖๓

ตารางที่

หน้า

๑๘. ปัญหาหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาเลือกภูมิศาสตร์ (ภูมิศาสตร์ ๒๑, ๒๒, ๓๑ และ ๓๒)	๖๕
๑๙. ปัญหาหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาเลือกประวัติศาสตร์ (ประวัติศาสตร์ ๒๑, ๒๒, ๓๑ และ ๓๒)	๖๗
๒๐. ปัญหาการจัดทำรูปเล่มหนังสือแบบเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง ...	๖๘
๒๑. ปัญหาการจัดทำรูปเล่มหนังสือแบบเรียนวิชาศีลธรรม	๗๑
๒๒. ปัญหาการจัดทำรูปเล่มหนังสือแบบเรียนวิชาภูมิศาสตร์ (ภูมิศาสตร์ ๑๐, ๒๐ และ ๓๐)	๗๓
๒๓. ปัญหาการจัดทำรูปเล่มหนังสือแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ (ประวัติศาสตร์ ๑๐, ๒๐ และ ๓๐)	๗๔
๒๔. ปัญหาการจัดทำรูปเล่มหนังสือแบบเรียนวิชาเลือกภูมิศาสตร์ (ภูมิศาสตร์ ๒๑, ๒๒, ๓๑ และ ๓๒)	๗๕
๒๕. ปัญหาการจัดทำรูปเล่มหนังสือแบบเรียนวิชาเลือกประวัติศาสตร์ (ประวัติศาสตร์ ๒๑, ๒๒, ๓๑, และ ๓๒)	๗๖
๒๖. ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาแบบเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง	๗๗
๒๗. ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาแบบเรียนวิชาศีลธรรม	๗๘
๒๘. ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาแบบเรียนวิชาภูมิศาสตร์บังคับ (ภูมิศาสตร์ ๑๐, ๒๐ และ ๓๐)	๘๑
๒๙. ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์บังคับ (ประวัติศาสตร์ ๑๐, ๒๐ และ ๓๐)	๘๓
๓๐. ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาแบบเรียนวิชาเลือกภูมิศาสตร์ (ภูมิศาสตร์ ๒๑, ๒๒, ๓๑ และ ๓๒)	๘๕
๓๑. ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาแบบเรียนวิชาเลือกประวัติศาสตร์ (ประวัติศาสตร์ ๒๑, ๒๒, ๓๑, และ ๓๒)	๘๗
๓๒. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของการใช้อุปกรณ์การสอนของครูสังคมศึกษา	๘๘
๓๓. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของการจัดกิจกรรมประกอบการสอนของครูสังคมศึกษา	๘๐

ตารางที่	หน้า
๓๔. ปัญหาในการใช้อุปกรณ์การสอนของครูสังคมศึกษา	๕๑
๓๕. ปัญหาในการจัดกิจกรรมการสอนของครูสังคมศึกษา	๕๒
๓๖. กิจกรรมประกอบการสอนสังคมศึกษาที่ครูต้องการจัดอย่างยิ่ง แต่มีอุปสรรคที่ไม่อาจจัดได้	๕๓
๓๗. วิธีการที่ครูสังคมศึกษาใช้วัดผลการสอน	๕๔
๓๘. วัตถุประสงค์ของครูในการวัดผลวิชาสังคมศึกษา	๕๕
๓๙. หลักสำคัญในการวัดผลการสอนสังคมศึกษา	๕๖
๔๐. ปัญหาที่ครูประสบในการวัดผลการสอนสังคมศึกษา	๕๗
๔๑. วัตถุประสงค์ของการสอนวิชาเลือกในหมวดสังคมศึกษา	๕๘
๔๒. ความรู้ของครูเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาเลือกในหมวดสังคมศึกษา ..	๑๐๐
๔๓. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาเลือกในหลักสูตรสังคมศึกษา	๑๐๑
๔๔. ปัญหาในการสอนวิชาเลือกในหมวดสังคมศึกษา	๑๐๒
๔๕. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับหลักสูตรหมวดวิชา สังคมศึกษา	๑๐๔
๔๖. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดคาบเวลา ตามหลักสูตรสังคมศึกษา	๑๐๖
๔๗. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการ ปรับปรุงแบบเรียนสังคมศึกษา	๑๐๗
๔๘. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดบริการ อุปกรณ์การสอนสังคมศึกษา	๑๐๘
๔๙. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมประกอบการสอน	๑๐๙
๕๐. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการวัดผลการสอน สังคมศึกษา	๑๑๐

ตารางที่	หน้า
๕๑. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับวิธีเพิ่ม พูนประสิทธิภาพในการสอน	๑๑๑
๕๒. อาชีพบิดามารดาของนักเรียน	๑๑๕
๕๓. ความคาดหวังของนักเรียนเมื่อเรียนสำเร็จชั้น ม.ศ.๓ ...	๑๑๖
๕๔. ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการเรียนสังคมศึกษา	๑๑๗
๕๕. หนังสือที่นักเรียนใช้คนควาประกอบการเรียนสังคมศึกษา ...	๑๑๘
๕๖. สาเหตุที่นักเรียนไม่เรียนวิชาเลือกในหมวดสังคมศึกษา ...	๑๑๙
๕๗. สาเหตุที่นักเรียนเรียนวิชาเลือกในหมวดสังคมศึกษา	๑๒๐
๕๘. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียน วิชาเลือกในหมวดสังคมศึกษา	๑๒๑
๕๙. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมที่จำเป็นในการเรียน วิชาเลือกในหมวดสังคมศึกษา	๑๒๒
๖๐. ปัญหาที่นักเรียนประสบในการเรียนวิชาเลือกในหมวดสังคมศึกษา	๑๒๓
๖๑. ข้อเสนอแนะของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาเลือก ในหมวดสังคมศึกษา	๑๒๔
๖๒. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักข้อเสนอแนะของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรและ หนังสือแบบเรียนสังคมศึกษา	๑๒๕
๖๓. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับอุปกรณ์ประกอบ การสอนสังคมศึกษา	๑๒๖
๖๔. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมประ กอบการสอนสังคมศึกษา	๑๒๗
๖๕. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการวัดผลสังคม ศึกษา	๑๒๘
๖๖. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับอุปสรรคใน การเรียนสังคมศึกษา	๑๒๙

ตารางที่

หน้า

๒๗.	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักข้อเสนอแนะของนักเรียนในการปรับปรุง การเรียนการสอนสังคมศึกษา	๑๓๐
-----	--	-----